

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/87/2023
Identifikačné číslo spisu:	4120203932
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4120203932.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Y. R., narodenej S., bytom R., zastúpenej advokátkou JUDr. Mgr. Máriou Kováčovou, so sídlom Nitrianske Hrnčiarovce, Pod sokolom 12, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti právneho úkonu a iné, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7Csp/27/2020, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 9. marca 2023 sp. zn. 9CoCsp/29/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 9. marca 2023 sp. zn. 9CoCsp/29/2022 a uznesenie Okresného súdu Nitra z 25. apríla 2022 č. k. 7Csp/27/2020-415, v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra zo 14. júla 2023 č. k. 7Csp/27/2020-534 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Nitra na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 25. apríla 2022 č. k. 7Csp/27/2020-415 konanie zastavil (výrok I.). Zároveň rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania (pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom) voči žalobkyni v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia (výrok II.).

1.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenou súdu 23. marca 2020 sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXX uzavretej so žalovaným na sumu úveru vo výške 1.200 eur. Ďalej sa domáhala zaplatenia sumy 729 eur titulom bezdôvodného obohatenia a sumy vo výške 182,25 eur ako finančného zadosťučinenia. Súčasne sa domáhala priznania náhrady trov konania. Zmenenou žalobou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy 1.135,23 eur titulom bezdôvodného obohatenia a zaplatenia sumy 283,80 eur titulom finančného zadosťučinenia.

1.2. Nakoľko žalovaný v spore vzniesol námietku rei iudicatae, súd si musel v rámci predbežnej otázky

vyriešiť, aké účinky na predmet tohto sporu má právoplatný rozhodcovský rozsudok, ktorý zaväzuje žalobkyňu na plnenie. Na rozdiel od tvrdenia žalobkyne mal súd za to, že rozhodcovský rozsudok tvorí prekážku rei iudicatae pre prebiehajúce konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia. Právoplatný rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Teda výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany. Ak bola žalobkyňa právoplatným rozhodcovským rozsudkom zaviazaná zaplatiť žalovanému úroky a poplatky z úveru, nemôže tvrdiť, že žalovaný ako veriteľ na ne nemá právo, a že sa prijatím takéhoto plnenia bezdôvodne obohatil. Rozhodcovský rozsudok by nemal tieto účinky len v prípade, ak by rozhodcovský súd, ktorý ho vydal, odvodil svoju právomoc vo veci rozhodnúť z absolútne neplatnej rozhodcovskej zmluvy (doložky). V takom prípade by išlo o nulité rozhodnutie, ktoré by nemohlo nadobudnúť ani právoplatnosť, ani vykonateľnosť. Na absolútnu neplatnosť právneho úkonu musí súd prihliadnuť aj bez návrhu (ex officio).

1.3. Súd preskúmal rozhodcovskú zmluvu a dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva nemá znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 53 OZ, nevyvoláva značnú nerovnováhu medzi stranami a nie je spôsobilá viesť k značnej procesnej nevýhode jednej z procesných strán. Rozhodcovská zmluva bola uzavretá na samostatnej listine, bola jasne a zrozumiteľne naformulovaná a žalobkyňa tým, že ju podpísala vyslovila súhlas s jej uzavretím, teda vyslovila súhlas aj s príslušnosťou rozhodcovského súdu na prejednávanie a rozhodovanie sporov v súvislosti so zmluvou o úvere. Jej uzavretie nebolo predpokladom alebo podmienkou uzavretia samotnej zmluvy o úvere. Žalobkyni nebola odňatá možnosť domáhať sa ochrany svojich práv na všeobecnom súde. Podľa čl. 7 rozhodcovskej zmluvy žalobkyňa mohla od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť do 14 dní aj bez uvedenia dôvodu. Nič teda nebránilo žalobkyni pre prípad, pokiaľ by sa po uzavretí danej rozhodcovskej zmluvy rozhodla od nej odstúpiť, takýmto právnym úkonom takto učiniť. Žalobkyňa mala tiež možnosť brániť sa podľa § 40 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, podaním žaloby o zrušenie rozhodcovského konania, ktorú možnosť v zákonom stanovenej prekluzívnej lehote nevyužila. V dôsledku toho sa rozhodcovský rozsudok stal právoplatným a vykonateľným exekučným titulom, a teda pre strany musí byť aj záväzný. Súd v tomto konaní už nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť takéhoto rozsudku, pretože právoplatný rozhodcovský rozsudok má účinky právoplatného rozsudku všeobecného súdu. O bezdôvodnom obohatení by bolo možné pri existencii právoplatného rozsudku na plnenie uvažovať iba vtedy, ak by žalobkyňa plnila nad rozsah povinnosti uložené rozsudkom.

1.4. Žalobkyňa namietala, že nakoľko predmetná rozhodcovská zmluva bola vopred pripravená dodávateľom, nemala reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah, nebola individuálne dojednaná a vyžadovala od nej, aby spory s dodávateľom riešila výlučne v rámci prejednávania a rozhodnutia veci v rozhodcovskom konaní, nemohla ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, jej vyhlásenie o informovaní zo strany veriteľa o dôsledkoch prijatia alebo neprijatia rozhodcovskej zmluvy bolo súčasťou predpripravenej zmluvy, preto vychádzajúc z ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) uvedená rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v jej neprospech ako spotrebiteľa, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) OZ a je podľa § 52a OZ a § 53a OZ absolútne neplatným právnym úkonom.

1.5. S uvedeným názorom žalobkyne sa súd nestotožnil a uviedol, že rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá-ktorá voľba konkrétne znamená (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/217/2012). Rozhodcovská zmluva je dohoda účastníkov právneho vzťahu, že spory vyplývajúce z tohto vzťahu sa budú prejednávať a rozhodovať v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva zakladá právomoc rozhodcovského súdu, ktorým môže byť rozhodca, prípadne viacerí rozhodcovia alebo stály rozhodcovský súd. Nevyhnutnou podmienkou rozhodcovského konania je existencia platnej rozhodcovskej zmluvy. Formálna platnosť rozhodcovskej zmluvy je úzko spojená s otázkou, či zmluvné strany skutočne vyslovili súhlas s rozhodcovským konaním. Účelom formálnych požiadaviek je zabezpečiť, aby zmluvné strany reálne s arbitrážou súhlasili.

1.6. Žalobkyňa tvrdila, že rozhodcovská zmluva bola formulárová a nebola individuálne dojednaná, preto je neprijateľnou podmienkou a neplatnou v zmysle Občianskeho zákonníka. Nebolo však možné prehliadnuť, že v rozhodcovskej zmluve je v bode 1 vyjadrený výslovný súhlas žalobkyne s uzatvorením tejto rozhodcovskej zmluvy, v bode 2 je vyhlásenie veriteľa (dodávateľa), že uzatvorenie tejto rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere medzi veriteľom a dlžníkom. Dlžník nie je povinný prijať návrh tejto rozhodcovskej zmluvy zo strany veriteľa, pričom vyhlasuje, že o tejto skutočnosti bol zo strany veriteľa jasne a zrozumiteľne informovaný. V bode 3 rozhodcovskej zmluvy je okrem iného uvedené, že dlžník (žalobkyňa) bola o dôsledkoch jej uzatvorenia poučená tak, že dôsledkom uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy je možnosť riešenia sporov vyplývajúcich alebo súvisiacich s ustanoveniami zmluvy o revolvingovom úvere (s číslom zmluvy totožným, ako je číslo rozhodcovskej zmluvy), ktorú veriteľ a dlžník uzatvoria s porušením, ukončením či neplatnosťou zmluvy o revolvingovom úvere v rozhodcovskom konaní. Spory môžu byť riešené aj v súdnom konaní, výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi. Súčasťou rozhodcovskej zmluvy boli štyri rozhodcovské sudy (zmluva bola uzatváraná podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní), pričom výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť spočíva na zmluvnej strane podávajúcej samotný návrh. Konkrétneho rozhodcu pre predmetný spor, ktorý vec prejedná a rozhodne, vyberie zo zoznamu rozhodcov predseda rozhodcovského súdu (bod 5, 6 rozhodcovskej zmluvy). Podľa bodu 7 rozhodcovskej zmluvy je dlžník (žalobkyňa) oprávnená písomne od tejto zmluvy odstúpiť aj bez uvedenia dôvodu do štrnástich kalendárnych dní od uzavretia tejto zmluvy.

1.7. Na základe uvedeného znenia rozhodcovskej zmluvy (uzavretej v roku 2013 za účinnosti zák. č. 244/2002 Z. z.) súd konštatoval, že rozhodcovská zmluva pripúšťa, aby sa spory medzi dodávateľom a spotrebiteľom riešili buď v súdnom konaní, alebo rozhodcovskom konaní, pričom návrh v prípade rozhodcovského konania môže byť podaný na niektorom zo štyroch rozhodcovských súdov označených názvom a sídlom. Z obsahu zmluvy tiež výslovne vyplýva, že žalobkyňa svojím podpisom verifikovala vyhlásenie veriteľa v bode 2 rozhodcovskej zmluvy (... že uzatvorenie tejto rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere medzi veriteľom a dlžníkom. Dlžník nie je povinný prijať návrh tejto rozhodcovskej zmluvy zo strany veriteľa, pričom vyhlasuje, že o tejto skutočnosti bol zo strany veriteľa jasne a zrozumiteľne informovaný). Nebolo preto možné prijať záver, že znenie rozhodcovskej zmluvy nebolo so žalobkyňou individuálne s dodávateľom dojednané a nemohla ovplyvniť jeho obsah, nakoľko mala možnosť výberu prijať, resp. neprijať návrh rozhodcovskej zmluvy, ktorú možnosť nevyužila (3Cdo/80/2017). Navyše ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka bolo ku dňu uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere a rozhodcovskej zmluvy v znení „Za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.“, čo preukázateľne nie je prípad danej veci. Neboli tak splnené zákonné predpoklady pre posúdenie rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu ako neprijateľnej zmluvnej podmienky.

1.8. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva uzavretá medzi stranami sporu 24. októbra 2013 nie je neplatným právnym úkonom, preto bola daná právomoc rozhodcovského súdu danú vec prejednať a rozhodnúť v konaní sp. zn. 175/09/16 a jeho právoplatný a vykonateľný rozsudok má účinky právoplatného rozsudku všeobecného súdu, ktorý nie je možné v tomto súdnom konaní reparaovať. S poukazom na uvedené súd postupoval v zmysle § 161 ods. 2 CSP a konanie zastavil.

1.9. Súd mal za to, že podaním nedôvodnej žaloby, ktorá mala za následok zastavenie konania pre procesnú podmienku - prekážka rei iudicatae, žalobkyňa zaviniť zastavenie konania, preto priznal nárok na náhradu trov konania (pred súdom prvej inštancie ako aj pred odvolacím súdom) žalovanému v rozsahu 100 %. Strany sporu nenavrhli a ani súd nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal postupovať podľa § 257 CSP a náhradu trov konania žalovanému nepriznať.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 9. marca 2023 sp. zn. 9CoCsp/29/2022 uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku

týkajúcom sa zastavenia konania o určenie neplatnosti zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXX z 24. 10. 2013 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným na sumu úveru vo výške 1.200 eur potvrdil (výrok I.); v napadnutom zastavujúcom výroku týkajúcom sa zaplata sumy 130 eur titulom bezdôvodného obohatenia a sumy 283,80 eur ako finančného zadost'učinenia uznesenie súdu prvej inštanacie zmenil tak, že žalobu ohľadne týchto nárokov zamietol (výrok II.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok III.).

2.1. Odvolací súd na nariadenom odvolacom pojednávaní a po zopakovaní dokazovania a doplnení dokazovania dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštanacie v napadnutom výroku týkajúcom sa zastavenia konania o určenie neplatnosti zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXX z 24. 10. 2013 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným na sumu úveru vo výške 1.200 eur je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť a napadnuté výroky týkajúce sa zastavenia konania ohľadom zaplata sumy 130 eur titulom bezdôvodného obohatenia a sumy 283,80 eur ako finančného zadost'učinenia podľa § 388 CSP zmeniť a žalobu ohľadom týchto nárokov zamietnuť.

2.2. Odvolací súd skonštatoval, že v časti žaloby o určenie neplatnosti úverovej zmluvy, čo je určenie právnej skutočnosti ide o prekážku res iudicata. Právoplatným rozhodcovským rozsudkom Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z. z. p. o. sp. zn. 175/09/16 z 31. 05. 2017 bola žalobkyňa (v rozhodcovskom konaní vystupujúca ako žalovaná) zaviazaná zaplatiť žalovanému (v rozhodcovskom konaní vystupujúcemu ako žalobcovi) plnenie špecifikované vo výroku rozhodcovského rozsudku. Z odôvodnenia daného rozhodcovského rozsudku je zrejmé, že rozhodcovský súd posudzoval otázku platnosti rozhodcovskej zmluvy, uzavretej medzi stranami, pričom vyvodil svoju právomoc vo veci konať a rozhodovať. Rozhodcovská zmluva nebola vyhodnotená rozhodcovským súdom ako neprijateľná zmluvná podmienka a rozhodcovský súd výslovne uviedol dôvody, pre ktoré podľa jeho názoru zmluva nejaví znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky. Rozhodcovský súd sa zaoberal aj posudzovaním zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX z 24. 10. 2013 podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a o nárokoch z tejto zmluvy rozhodol. Z vyjadrenia právnej zástupkyne žalobkyne odvolací súd zistil, že zo strany žalobkyne nebolo iniciované konanie o zrušenie predmetného rozhodcovského rozsudku, ktorý sa tak stal právoplatným a vykonateľným a na jeho podklade prebieha exekúcia. Súd je potom podľa § 228 ods. 1 CSP v spojení s § 41 ods. 12 zák. č. 335/2014 Z. z. povinný rešpektovať tento rozsudok rovnako ako rozsudok všeobecného súdu, čo znamená, že rozhodcovský rozsudok ukladajúci povinnosť niečo plniť podľa spotrebiteľskej zmluvy môže predstavovať prekážku veci rozsúdenej aj pre civilné sporové konanie, v ktorom sa žalobkyňa domáha určenia neplatnosti úverovej zmluvy a platnosti rozhodcovskej zmluvy, na základe ktorých rozhodcovský súd konal a vydal rozsudok na plnenie, vyplývajúce z tej istej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Tento právny záver je opodstatnený vtedy, ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe platne uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy, pretože iba platná rozhodcovská zmluva zakladá oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť spor medzi sporiacimi sa stranami. K preskúmaniu otázky platnosti rozhodcovskej zmluvy môže všeobecný súd pristúpiť v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktoré ale v súdnej veci neprebehlo, keďže žalobkyňa zostala v tomto smere nečinná. Rozhodcovský rozsudok o žalobe na plnenie obsahuje riešenie otázky existencie právneho vzťahu s tým, že týmto sa rozhodlo o povinnosti žalobkyne plniť z tohto vzťahu k žalovanému, žalobkyňa sa preto nemôže žalobou domáhať určenia neplatnosti úverovej zmluvy, teda zhojiť to, čo nedosiahla v predchádzajúcom spore o plnenie, bez ohľadu na relevantnosť dôvodov jej žaloby. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je totiž daná aj vtedy, ak určitý skutkový dej bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne, neúplne alebo inak. V tejto veci je potrebné zohľadniť tiež to, že následne bola otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy, na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok, aj predmetom prieskumu súdom, a to v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 56Ek/2151/2019, a to aj opätovne, keďže žalovaná podala dva návrhy na zastavenie exekúcie a oba boli zamietnuté, pričom voči nim nepodala odvolanie. Vo vzťahu k určeniu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy predstavujú aj rozhodnutia exekučného súdu o zamietnutí návrhov žalobkyne (v pozícii povinnej) na zastavenie exekúcie prekážku veci rozhodnutej, posúdením otázky neplatnosti rozhodcovskej zmluvy právoplatným rozhodnutím súdu je súd v tejto veci už viazaný a

preskúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy v tomto konaní už nemôže. Preto vychádzajúc z uvedeného, dospel odvolací súd k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku týkajúcom sa zastavenia konania o určenie neplatnosti zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXX z 24. 10. 2013 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným na sumu úveru vo výške 1.200 eur je správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

2.3. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zastavil konanie ako celok, bez toho, aby rozlišoval, že predmetom konania sú tak nárok na určenie neplatnosti úverovej zmluvy, ako aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplatenie finančného zadost'účinenia, pričom o posledných dvoch nárokoch doposiaľ nebolo rozhodované. Z uvedeného dôvodu dospel odvolací súd k záveru, že pre zastavenie konania ohľadom nároku na zaplatenie bezdôvodného obohatenia a finančného zadost'účinenia neboli splnené procesné podmienky, avšak keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto veci (prvý rozsudok súdu prvej inštancie) bolo už odvolacím súdom zrušené, bolo potrebné v zmysle ustanovenia § 390 CSP, aby o týchto nárokoch rozhodol odvolací súd, a preto sa vecne zaoberal aj týmito nárokmi žalobkyne.

2.4. Nárok na zaplatenie bezdôvodného obohatenia a nárok na zaplatenie finančného zadost'účinenia sú nárokmi, rozhodovanie o ktorých závisí od posúdenia prvého výroku, teda určenia neplatnosti zmluvy o úvere. Keďže v konaní nebolo preukázané, že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, pretože zmluva o spotrebiteľskom úvere nebola posúdená ako neplatná, a teda plnenie z nej aj nad rámec poskytnutého úveru je plnením z tejto zmluvy, a žalobkyňa doposiaľ plnila žalovanému len na základe rozhodcovského rozsudku ako vykonateľného exekučného titulu, odvolací súd v tejto časti žalobu žalobkyne nepovažoval za dôvodnú, preto žalobu ohľadom tohto nároku zamietol. Z tohto dôvodu odvolací súd napadnuté uznesenie v tejto časti podľa § 388 CSP zmenil. Rovnako tak zamietol aj žalobu ohľadom primeraného finančného zadost'účinenia, na ktoré vzniká spotrebiteľovi nárok vtedy, ak na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Pod uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa treba rozumieť konkrétne žalovateľné právo, teda nárok, ktorý vyplýva z porušenia práv na ochranu spotrebiteľov. Právo na primerané zadost'účinenie vzniká na základe právnej skutočnosti, ktorou je zákon o ochrane spotrebiteľa, konkrétne ustanovenie § 3 ods. 5, ak sú ale splnené podmienky stanovené zákonom. Kým tieto podmienky nie sú splnené, žiadne právo, žalovateľný nárok na primerané finančné zadost'účinenie nie je. Žalobkyňa síce v tomto konaní uplatnila porušenie práv a povinností ustanovených osobitným predpisom, avšak v konaní nebola úspešná, v dôsledku čoho bolo potrebné žalobu v časti o zaplatenie primeraného finančného zadost'účinenia zamietnuť. Z tohto dôvodu odvolací súd napadnuté uznesenie v tejto časti podľa § 388 CSP zmenil.

2.5. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že ich náhradu žalovanému voči žalobkyňi priznal, pretože žalovaný mal v odvolacom konaní plný úspech.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP. Uviedla, že v predmetnej veci smeruje dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu.

3.1. Namietala, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd nepostupoval v súlade s ustálenou právnou praxou súdov, čo spôsobilo, že žalobkyňa sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu s vyhodnotením a posúdením rozhodcovskej zmluvy ako nevykazujúcej znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky. Poukázala na otázku účinkov rozhodcovského rozsudku vydaného na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, k čomu judikatúru považuje za ustálenú a niet dôvodu sa od nej odchýliť (rozhodcovská zmluva sa nestáva individuálne dohodnutou len tým, že spotrebiteľ má v úzkej časovej lehote hneď po jej podpise právo od tej zmluvy odstúpiť). Krajský súd v Žiline vo svojom rozhodnutí sp. zn. 6Co/204/2019 vyjadril právnu vetu „pokiaľ išlo o ustanovenie rozhodcovských zmlúv, že žalobkyňa mala právo od zmluvy jednostranne odstúpiť aj bez uvedenia

dôvodu do 14 dní odo dňa jej uzatvorenia, odvolací súd uvádza, že od zmluvy možno odstúpiť len v prípade, že je platná. Od absolútne neplatnej zmluvy sa odstúpiť nedá. Odvolací súd zastáva rovnaký názor ako súd prvej inštancie v tom smere, že konanie pred rozhodcovským súdom iniciuje práve veriteľ. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovských zmlúv vo vopred pripravenej formulárovej podobe, jednostranne určil, komu, resp. ktorému rozhodcovskému súdu bude vec predložená (odvolací súd nepovažuje za relevantné, že tie súdy sú až 3, keďže boli vybrané „veriteľom, resp., že existovala aj možnosť podania žaloby na všeobecnom súde“). Poučenie žalobkyne o spôsobe prejednávania veci na rozhodcovskom súde nie je možné považovať za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania, s poukázaním na rozdiely oproti rozhodovaniu na všeobecnom súde a ponechaním spotrebiteľovi sa za primeraných okolností rozhodnúť vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve, či je výhodná alebo nie.“

3.2. Aj Krajský súd v Trnave vo svojom rozhodnutí sp. zn. 24Co/138/2019 uvádza, že v prejednávanom spore rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, išlo o tzv. formulárovú, vopred pripravenú zmluvu, ktorej obsah žalobca nemal možnosť ovplyvniť a nemal možnosť osobitne ovplyvniť jej znenie, pričom samotná skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá na osobitnom formulári odlišnom od zmluvy o úvere uzavretej taktiež na vopred pripravenom formulári, nezakladá záver o jej individuálnom dojednaní. Súdna prax je jednotná v tom, že za individuálne dojednanú zmluvu nemožno považovať tzv. formulárovú zmluvu, t. j. zmluvu s vopred naformulovaným obsahom bez možnosti zmeny jej obsahu, prípadne výberu z viacerých možností. Forma rozhodcovskej zmluvy a spôsob, akým bola rozhodcovská zmluva v prejednávanom spore koncipovaná a žalobcovi predložená spolu so zmluvou o úvere, nesvedčí o individuálnom dojednaní, ale skôr o zámernom predkladaní zmluvných podmienok (ide o zmluvu o úvere a rozhodcovskú zmluvu, obe podpísané v jeden deň za prítomnosti pochybností, či žalobcovi by bol poskytnutý úver aj bez podpísania rozhodcovskej zmluvy). Okrem toho táto rozhodcovská zmluva nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu, a tak ťažko možno očakávať od spotrebiteľa, aby v tom čase vedel riadne vyhodnotiť aj možnosť odstúpenia od predmetnej zmluvy. Žalovaný v konaní nepreukázal ani tú skutočnosť, že by žalobca mohol uzavretie rozhodcovskej zmluvy vylúčiť, resp. zmeniť jej obsah, pričom dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalovaného (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

3.3. Dovolateľka uviedla, že boli splnené zákonné predpoklady pre posúdenie rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. Aj podľa Najvyššieho súdu SR je rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne, preto nie je založená existencia právoplatného a vykonateľného rozhodnutia a prekážky právoplatne rozsúdenej veci; keďže nulitný (z pohľadu práva neúčinný) titul žiadnu prekážku následného prejednávania a tiež rozhodnutia veci všeobecným súdom nepredstavuje.

3.4. Rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, žalobkyňa nemohla jej obsah ovplyvniť, preto bola neplatná. Neplatná rozhodcovská zmluva nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie sporu, a teda ani na vydanie rozhodcovského rozsudku. Žalobkyňa nemala spôsobilosť uzavrieť rozhodcovskú zmluvu, pretože nebola upovedomená o ustanovení rozhodcu, nemala možnosť sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, zmluva neobsahuje zákonom ustanovené náležitosti, nebolo nariadené ústne pojednávanie v konaní, v konaní nebol správne zistený skutkový stav, vo veci rozhodol zaujatý rozhodca, rozhodcovský súd rozhodol v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Dovolateľka zdôraznila, že ak chcela dostať úver, musela podpísať všetky listiny v jeden deň, nikto jej nevysvetlil dôsledky podpísania týchto zmlúv. Žalovaný podmienil poskytnutie úveru podpísaním všetkých listín, nesúhlasila s tým, že išlo o jej slobodnú vôľu. Predmetná rozhodcovská zmluva, tvoriaca podklad pre vydanie rozhodcovského rozsudku predstavuje neprimeranú (neprijateľnú), a preto neplatnú zmluvnú podmienku. Vydaný rozhodcovský rozsudok je preto potrebné považovať za nulitný právny akt, t. j. neúčinný.

3.5. Na základe uvedených skutočností dovolateľka navrhla, aby dovolací súd rozsudky súdov oboch nižších inštancií zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol a zároveň, aby mu priznal náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné i dôvodné, a preto treba rozhodnutie odvolacieho súdu vrátane rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutých častiach a nadväzujúceho rozhodnutia o trovách konania zrušiť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolateľka namietala existenciu vady zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu dospel dovolací súd k záveru, že toto rozhodnutie, v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, je zmätočné.

11. Z rozhodnutí súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu nepochybne vyplýva, že súdy v danom spore zastavili konanie pre prekážku rei iudicata, ktorú predstavoval právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní pod sp. zn. 175/09/16 dňa 31. mája 2017 Slovenským arbitrážnym súdom, ktorý je prekážkou pre prebiehajúce súdne konanie na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7Csp/27/2020. Podľa názoru súdov nižšej inštancie rozhodcovská zmluva v predmetnom spore nevykazuje znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky a žalobkyňa mala možnosť od tejto zmluvy odstúpiť do štrnástich dní od jej uzatvorenia bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu. Okrem toho žalobkyňa nevyužila

možnosť podľa vtedy platného ustanovenia § 40 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, podanou žalobou sa domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, pričom lehota na podanie tejto žaloby bola 60 dní podľa § 41 citovaného zákona (prekluzívna) a žalobkyňa tým, že žalobu nepodala v rámci tejto lehoty (a ani vôbec), spôsobila správoplatnenie a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku z 31. mája 2017. Odvolací súd navyše uviedol, že predmetné právne vzťahy a ich možný rozpor so zákonom, najmä pokiaľ ide o neprijateľné zmluvné podmienky, preskúmal i exekučný súd v konaní na Okresnom súde Banská Bystrica sp. zn. 56Ek/2151/2019, čo rovnako predstavuje prekážku res iudicata, nakoľko exekučné konanie ďalej beží a nebolo z dôvodu neprijateľnej zmluvnej podmienky zastavené.

12. Podľa § 230 CSP, ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať a rozhodovať znova.

13. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

14. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

15. Obsah výkladu ustanovenia § 230 CSP možno rozdeliť do piatich bodov, jednak je to nezmeniteľnosť rozhodnutia, ďalej totožnosť subjektov a totožnosť skutku, prejudicialita, určovací výrok a výrok na plnenie z pohľadu právoplatnosti rozhodnutia a res iudicata v iných konaniach.

16. Pokiaľ ide o totožnosť subjektov a totožnosť skutku teória procesného práva vymedzuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci dvoma kritériami, a to totožnosťou osôb (sporových strán) a totožnosťou predmetu konania. O totožnosť osôb ide vtedy, ak sa v konaní zúčastňujú tie isté osoby ako v konaní ukončenom právoplatným rozhodnutím súdu. Procesné postavenie týchto osôb (žalobca a žalovaný) je v tejto súvislosti bez významu. Inak povedané, ak by sa žalobca stal žalovaným a žalovaný žalobcom, pričom by sa nevyskytla žiadna nová skutočnosť, ktorá by zmenila skutkový stav žaloby, ešte stále bude trvať prekážka právoplatne rozhodnutej veci. V otázke predmetu konania sa procesná teória celkovo zhoduje. Zástancovia predmetu konania v užšom zmysle slova tvrdia, že je to žalobný nárok (žalobný petit), ktorý sa má stať súčasťou výroku rozhodnutia, ak súd žalobe vyhovie. Takto sa spravidla chápe v praxi. Zástancovia predmetu konania v širšom zmysle slova chápu predmet konania ako žalobný nárok spolu so skutkovým odôvodnením, z ktorého by mal žalobný návrh vyplývať. K takémuto názoru sa prikláňa prevažná časť predstaviteľov právnej teórie. Tento postulát vychádza aj z normatívnej dikcie tohto ustanovenia, ktoré normuje o prekážke právoplatne rozhodnutej veci. V zmysle tejto prekážky sa nemôže o veci, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo, rozhodnúť znova. Výklad pojmu „tá istá vec“ je pomerne jednotný v tom zmysle, že musí ísť o tie isté subjekty práva, ktoré vystupovali v pôvodnom konaní ako sporové strany, a ten istý predmet konania (to znamená, že ide o totožný nárok uplatnený z totožného skutkového základu medzi totožnými subjektmi - nie je pritom rozhodujúce, či pôvodné strany vystupujú v pôvodných procesných postaveniach). Ak sa teda konanie netýka tých istých subjektov, nemožno hovoriť o prekážke právoplatne rozhodnutej veci a výrok právoplatného rozhodnutia súdu nie je v tomto prípade záväzný pre súd, ktorý prejednáva inú právnu vec (to samozrejme neplatí v prípadoch, ak subjektívne hranice záväznosti iného rozhodnutia sú rozšírené erga omnes, proti všetkým - typicky statusové veci v mimo-sporoch, alebo rozsudok o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach).

17. Zo spisu je zrejmé, že žalobkyňa sa v predmetnom konaní domáha určenia neplatnosti zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXX uzavretej so žalovaným na sumu úveru vo výške 1.200 eur, ďalej zaplata istiny 1.135,23 eur titulom bezdôvodného obohatenia a zaplata sumy 283,80 eur titulom finančného zadostučinenia. Tieto nároky uplatňuje zo spotrebiteľského vzťahu, lebo plnila nad rozsah poskytnutého plnenia.

18. Pokiaľ ide o vzťah medzi výrokom rozhodnutia o plnení a určovacím výrokom došlo po rekodifikácii civilného práva k prehodnoteniu predchádzajúceho chápania ich vzájomného vzťahu a prekážky res iudicata. Doterajšie výklady o vzťahu určovacej žaloby a žaloby na plnenie v súvislosti s účinkami

jednotlivých rozsudkov je potrebné pomerne razantne korigovať. Doteraz prijímané výklady - podľa ktorých výnimku z účinku výroku rozsudku tvorí situácia, keď bolo právoplatne rozhodnuté o žalobe na plnenie, ktorého predpokladom bolo prejudiciálne posúdenie (určenie) práva alebo právneho vzťahu - už do značnej miery neplatia. Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, či už kladne alebo záporne (či sa žalobe vyhovel alebo bola zamietnutá), tvorí podľa doterajších výkladov výrok takéhoto rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe medzi tými istými sporovými stranami vo vzťahu k tomu istému skutku, ktorý už bol predbežne právne kvalifikovaný v rozsudku na plnenie. Naopak to však neplatilo. Teda právoplatný rozsudok o určovacej žalobe netvorí automaticky prekážku právoplatne rozhodnutej veci voči žalobe na plnenie. Právoplatným rozsudkom o určení práva, či právneho vzťahu sa ešte nerozhodlo o povinnosti plniť z tohto práva alebo právneho vzťahu. Preto bola žaloba na plnenie v týchto prípadoch prípustná.

18.1. Tieto výklady treba prehodnotiť, a to predovšetkým so zreteľom na novú konštrukciu medzitýmneho rozsudku v civilnom procese. Predovšetkým medzitýmny rozsudok podľa § 214 ods. 2 CSP má potenciál doterajšie judikatúrne a doktrínálne náhľady korigovať. Nie je rozumne mysliteľné a nijako logicky vyvoditeľné z výroku o plnení dospieť k neexistujúcemu výroku o určení (a vice versa) - ak právoplatnosť môže nadobudnúť iba výrok rozhodnutia, nie je možné hovoriť o existencii prekážky veci rozsúdenej vo vzťahu k neexistujúcemu výroku. Z výroku, že žalovaný je povinný plniť žalobcovi určitú peňažnú sumu, nie je možné nijako rozumne vyvodiť výrok o platnosti určitého právneho úkonu či (ne)existencii práva. Vыводzovať tieto závery z odôvodnenia rozsudku je rovnako nesprávne, pretože účinky spojené s materiálnou právoplatnosťou môže nadobudnúť iba a výlučne enunciat rozsudku, nie jeho odôvodnenie. Doterajšie náhľady tak v istom zmysle suplovali neexistenciu funkčnej právnej úpravy medzitýmneho rozsudku. Tá však už účinnosťou Civilného sporového poriadku existuje a je plne zlučiteľná s koncepciou procesného práva v širšom, stredoeurópskom právnom priestore determinovanom rakúsko-nemeckou tradíciou civilného procesu. Preto už uvádzané názory neobstoja, nie je už potrebné suplovať neexistenciu právnej úpravy - s účinnosťou takto suplovanej právnej úpravy je potrebné prehodnotiť vzájomné vzťahy určovacieho výroku a výroku na plnenie. Výrok o splnení povinnosti už nemôže mať účinok na prejudiciálne posúdenie (určenie) existencie alebo neexistencie práva, ktoré determinuje výrok o plnení. Tieto funkcionality už účinnosťou Civilného sporového poriadku preberá medzitýmny rozsudok podľa ustanovenia § 214 ods. 2 CSP. Výrok o splnení povinnosti tak je prekážkou veci rozsúdenej len voči iným (ďalším) potenciálnym výrokom o splnení povinnosti vyplývajúcej z totožného skutkového základu medzi tými istými subjektami, nie voči neexistujúcemu meritórnemu určeniu determinujúceho práva. Výrok medzitýmneho rozsudku o prejudiciálne (determinujúco) pôsobiacom práve, pochopiteľne, predstavuje prekážku veci rozsúdenej voči iným (ďalším) potenciálnym určovacím výrokom vyplývajúcim z totožného skutkového deja a medzi tými istými subjektami (ŠTEVČEK, Marek. § 230 [Prekážka veci rozsúdenej]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 934, marg. č. 4.).

19. Vychádzajúc z novej koncepcie úpravy medzitýmneho rozsudku a s tým súvisiacej problematiky res iudicata, si dovoľuje dovolací súd zovšeobecniť, že v súvislosti s novou právnou úpravou nemožno hovoriť o tom, že rozhodnutie o plnení predstavuje pre rozhodnutie o platnosti určitého právneho úkonu, či (ne)existencii práva prekážku veci rozhodnutej. Ak právoplatnosť môže nadobudnúť iba výrok rozhodnutia, nie je možné hovoriť o existencii prekážky veci rozsúdenej vo vzťahu k neexistujúcemu výroku. Rovnako to platí aj v prípadoch rozhodcovského i spotrebiteľského rozhodcovského konania. Zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v § 71 i zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v § 51 ods. 3 odkazujú na ustanovenia CSP, pričom oba tieto predpisy v ustanoveniach § 39 ods. 3, resp. § 33 ods. 2 umožňujú vydanie tzv. čiastočného rozhodcovského rozsudku, ktorým možno rozhodnúť o právnom základe, ktorý predstavuje obdobnú právnú úpravu s ustanovením § 214 ods. 2 CSP o medzitýmnom rozsudku.

19.1. Rovnaké závery platia aj pri rozhodnutí o návrhu na zastavenie exekúcie. Tu na záver o nemožnosti poukázania na prekážku rozhodnutia postačujú už len samotné odlišnosti medzi základným

konaním vo veci samej a vykonávacom konaní v exekúcii, napríklad pokiaľ ide o dokazovanie. V exekučnom konaní je predmetom konania žiadosť oprávneného o tzv. nútený výkon rozhodnutia (exekučného titulu), a to v prípade, ak povinný dobrovoľne nesplnil povinnosť vyplývajúcu z tohto rozhodnutia. Nárok oprávneného na zákonným spôsobom vynútené splnenie povinnosti povinného je teda predmetom exekučného konania. (ŠTEVČEK, Marek. § 230 [Prekážka veci rozsúdenej]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 935, marg. č. 5.). Exekučné konanie z hľadiska jeho charakteru a zmyslu, sa začleňuje medzi vykonávacie konania, v ktorom sa uspokojujú oprávnenia priznané individuálnymi aktmi aplikácie práva, a teda sa autoritatívne nerozhoduje o hmotných právach a povinnostiach účastníkov právnych vzťahov. Z uvedeného vyplýva, že exekučné konanie nie je objektívne spôsobilé založiť vadu konania v zmysle § 237 písm. d) OSP (prekážku veci rozhodnutej, teraz § 420 písm. d) CSP) vo vzťahu k inému ako exekučnému konaniu (7Cdo/131/2012). Zároveň však platia primerane pre exekučné konanie i nové doktrínálne závery uvedené vyššie.

20. V rozhodcovskom konaní ohľadne zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, v ktorom bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom z 31. mája 2017, ktorý nadobudol právoplatnosť pod sp. zn. 175/09/16 vedenom pred Slovenským arbitrážnym súdom ani v exekučnom konaní, ktoré sa vedie na základe označeného rozhodcovského rozsudku nie je založená totožnosť predmetu konania ako žalobný nárok spolu so skutkovým odôvodnením, z ktorého by mal žalobný návrh vyplývať. Z uvedeného je zrejmé, že sa v žiadnom prípade nemôže jednať o prekážku veci rozsúdenej.

21. Za nesprávny postup súdu, ktorým možno strane znemožniť, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces, sa považuje aj zastavenie konania, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené podmienky.

22. Premisy, z ktorých konajúce sudy vychádzali, sú nesprávne a významným spôsobom zasahujú do práva žalobkyne na spravodlivý proces. Takýto stav predstavuje príklad odmietnutia spravodlivosti „denegatio iustitiae“, ktorému dovolací súd nemohol v žiadnom prípade poskytnúť ochranu.

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobkyne je podľa § 420 písm. f) CSP nielen prípustné, ale aj dôvodné, nakoľko oba sudy nesprávnym procesným postupom (zastavením konania) znemožnili žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že bolo porušené jej právo na spravodlivý proces.

24. Preto dovolací súd zrušil rozhodnutia súdov nižších inštancií a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie aj spolu so súvisiacim uznesením, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania (§ 449 ods. 1, 2 CSP). Dovolací súd podotýka, že zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu v celom rozsahu, nakoľko v prípade, ak by v ďalšom konaní dospel súd prvej inštancie k záveru o dôvodnosti žaloby, mohlo by to mať vplyv i na tú časť žalobného nároku, v ktorej bola žaloba odvolacím súdom zamietnutá. Ide teda o súvisiacu časť napadnutého rozhodnutia (aj keď samotná nie je postihnutá vadou, pre ktorú bolo rozhodnutie zrušené) a bolo ju potrebné zrušiť spolu so zvyškom napadnutého rozhodnutia.

25. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.